

інноваційні підходи та інструменти: Монографія / За заг. та наук. ред. С. М. Серьогіна, Ю. П. Шарова. Д.: ДРІДУ НАДУ, 2016. 276 с.

3. Юрчук Л. Тенденції децентралізації управління освітою в Україні. Вісник Національної академії державного управління (Соціальна і гуманітарна політика). 2009. № 4 (36). С. 276-283.

Луцишин Юрій

(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу ЗУНУ Круп'як Л. Б.)

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Значною проблемою для об'єднаних територіальних громад, які мають ознаки кризових явищ, є своєрідне туманне бачення майбутнього, крайній суб'єктивізм у судженнях та під час прийняття важливих управлінських рішень. Короткострокові та довгострокові плани об'єднаної територіальної громади повинні бути засновані на детальному, всебічному та обґрунтованому аналізі діяльності територіального об'єднання і кризи, яка склалася чи може скластися. Відтак, на перший план виступають уміння приймати іноді вкрай ризиковані рішення. «Методологія розробки ризикованих рішень повинна бути створена й освоєна, тому що вона значною мірою визначає такі якості управлінських рішень, як своєчасність, повнота відображення проблеми, конкретність, організаційна значимість. Ці властивості мають особливе значення в антикризовому управлінні» [2, с. 11].

Первинною сферою використання системи антикризового управління були бізнесові структури, підприємства та організації, що є набагато мобільнішими, гнучкішими та сприятливішими до змін структурами, ніж органи державної влади або місцевого самоврядування. Особливо це стосується українських систем державного та муніципального управління, джерелом формування

для яких була радянська система закріплених принципів авторитарного адміністрування. Успішне використання антикризового управління у позадержавному секторі спонукає до застосування апробованого досвіду та певних напрацювань для органів державної влади і місцевого самоврядування. Експлікація механізму антикризового управління в об'єднаних територіальних громадах є однією із еволюційних управлінських моделей, оскільки сучасний муніципальний менеджмент бере до уваги той факт, що розвиток без кризових явищ є неможливим, і доволі часто саме кризи дають поштовх для реалізації нових завдань та виконання якісно нової місії.

Оскільки визначальним для розвитку об'єднаної територіальної громади є стратегічне бачення і планування будь-яких напрямів діяльності, то відповідно антикризове управління повинно реалізовуватися у рамках окремої стратегії. Механізм розробки антикризової стратегії для об'єднаної територіальної громади та її ради як органу місцевого самоврядування повинен містити такі основні складові: опис історичного контексту організації в термінах зміни діяльності організації і її ідеалів; аналіз досвіду інших організацій; здійснення ситуаційної оцінки в термінах сьогоденних сильних і слабких сторін, майбутніх можливостей і загроз; визначення портфеля ключових проблем; проведення аналізу реципієнтів і ресурсів; визначення стратегічних дій для управління ключовими проблемами і змісту стратегії [1, с. 52].

У новостворених об'єднаних територіальних громадах поступово зростає вага громадськості та наявні прояви громадського контролю за діяльністю ради, її виконавчого комітету та створених виконавчих органів. В таких умовах дуже важливою є відповідність засадничих принципів діяльності об'єднаної територіальної громади запитам та очікуванням громадськості. Як наслідок, варто постійно здійснювати всебічний аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища з метою визначення гостроти кризи та можливих шляхів її зародження. У стратегічному плані розвитку громади варто

передбачати можливості для сталого вивчення фінансового та ресурсного забезпечення, розроблення різних варіантів сценаріїв, пошуку інвестиційних джерел та забезпечення високо-кваліфікованого кадрового потенціалу.

Окреме місце, на нашу думку, варто відводити у секторі муніципального управління моніторингу, оцінці та діагностиці кризових явищ. Звісно, найдоцільніше відводити роль для цього фахівцям, створювати спеціальні робочі групи для організації такого роду діяльності. Особливого значення тут набуває система раннього попередження та реагування на кризові явища [3, с. 24]. Вважаємо, що систему раннього попередження та реагування можливо використовувати, все-таки, коли є певний набутий досвід діяльності органу місцевого самоврядування в умовах кризи, на аналізі та оцінці якої можна робити висновки щодо особливостей попередження.

Отже, методологія реалізації концепції антикризового управління в об'єднаній територіальній громаді залежить від багатьох чинників, серед яких: залежність від загальноекономічної та загальнополітичної ситуації у державі; соціальна спрямованість процесу антикризового управління; наявність/відсутність стратегії розвитку громади; ступінь зацікавленості органу місцевого самоврядування у стратегічному прогнозуванні та плануванні, забезпеченні сталого розвитку об'єднаної територіальної громади; ступінь обізнаності у процесах муніципального менеджменту депутатського корпусу; громадський контроль за діяльністю органу місцевого самоврядування.

Використані джерела

1. Бутко М.П., Оліфіренко Л.Д. Антикризові стратегії публічного управління. Методичні вказівки до практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи здобувачів освітнього ступеня магістра спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» усіх форм навчання. Чернігів: ЧНТУ, 2018. 62 с.
2. Борзенко В. І. Антикризове управління: навч. посібник. Х.: Видавництво Іванченка І. С., 2016. 232 с.
3. Штангред А. М. Система раннього попередження та реагування як складова системи антикризового управління. *Наукові записки. Економіка і організація поліграфії*. 2005. № 8. С. 22-25.